

MORAVSKÁ VYSOKÁ ŠKOLA OLOMOUC

Ústav ekonomie

Zbyněk Šupa

**Vybrané problémy financování příspěvkové organizace
na příkladu střední školy**

Selected Problems of Funding the Contributory Organization
on the Example of High School

Bakalářská práce

Ing. Radmila Herzánová, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jen uvedené informační zdroje.

Olomouc

.....

Zbyněk Šupa

Chtěl bych poděkovat Ing. Radmile Herzánové, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi ochotně poskytovala a pomohla mi tak dovést bakalářskou práci ke zdárnému konci.

OBSAH

OBSAH	4
ÚVOD	6
TEORETICKÁ ČÁST	7
1 VEŘEJNÝ SEKTOR	7
1.1 ČLENĚNÍ VEŘEJNÉHO SEKTORU	7
1.2 VEŘEJNÉ FINANCE	8
1.3 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA.....	9
1.3.1 <i>Státní rozpočet</i>	9
1.3.1.1 Příjmy státního rozpočtu	10
1.3.1.2 Výdaje státního rozpočtu	10
2 ŠKOLA JAKO PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE	12
2.1 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	12
2.2.1 <i>Zřizovací listina</i>	12
2.2.2 <i>Hospodaření příspěvkové organizace</i>	14
2.2.3 <i>Rozpočet příspěvkové organizace</i>	15
2.2.4 <i>Sestavování rozpočtu příspěvkové organizace</i>	15
2.2.5 <i>Rozpočtové úpravy během rozpočtového období</i>	16
2.2.6 <i>Finanční fondy příspěvkových organizací ÚSC</i>	17
2.2 PRÁVNÍ POSTAVENÍ ŠKOL	19
2.2.1 <i>Zřízení a vznik školské právnické osoby</i>	20
2.2.2 <i>Zrušení a zánik školské právnické osoby</i>	20
2.2.3 <i>Orgány školské právnické osoby</i>	20
2.3 FINANCOVÁNÍ ŠKOLSTVÍ.....	21
2.3.1 <i>Základní rozdělení finančních prostředků v resortu školství</i>	21
2.3.2 <i>Financování regionálního školství</i>	21
2.3.3 <i>Zdroje financování</i>	22
2.3.3.1 <i>Neinvestiční dotace MŠMT</i>	23
2.3.4 <i>Příspěvek na provoz</i>	25
2.3.5 <i>Úplata za vzdělání a školské služby</i>	25
2.3.6 <i>Investiční prostředky</i>	25

2.3.7	<i>Doplňková a jiná činnost</i>	25
2.3.8	<i>Ostatní zdroje financování</i>	27
PRAKTICKÁ ČÁST		28
3 CHARAKTERISTIKA PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE GYMNÁZIUM, ŠUMPERK, MASARYKOVO NÁMĚSTÍ 8		28
3.1	ROZBOR DOTACÍ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU A KRAJSKÉHO ÚŘADU OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	30
3.1.1	<i>Rok 2008</i>	30
3.1.2	<i>Rok 2009</i>	32
3.1.3	<i>Rok 2010</i>	33
3.2	FINANCOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU A INVESTIC	35
3.2.1	<i>Omezení pořízení DHM</i>	36
3.2.2	<i>Financování dlouhodobého majetku a investic</i>	37
3.2.3	<i>Tvorba investičního fondu a jeho čerpání za rok 2008</i>	38
3.2.4	<i>Tvorba investičního fondu a jeho čerpání za rok 2009</i>	39
3.2.5	<i>Tvorba investičního fondu a jeho čerpání za rok 2010</i>	40
3.3	PROJEKT FINANCOVANÝ ESF	43
ZÁVĚR		44
ANOTACE		46
LITERATURA A PRAMENY		48
SEZNAM ZKRATEK		50
SEZNAM OBRÁZKŮ		51
SEZNAM TABULEK		52

ÚVOD

Školství je považováno za jednu z nejdůležitějších priorit státu a je bráno jako převážně smíšený statek. Vzdělání a výchova má rozhodující vliv na růst a prosperitu společnosti, avšak zdroje, ze kterých je školství financováno, jsou omezené. Hlavními zdroji financí ve školství jsou dotace ze státního rozpočtu, příspěvky z rozpočtu zřizovatele a doplňková činnost.

Školy jsou převážně zřizovány jako příspěvkové organizace. Z ekonomického pohledu patří tyto organizace mezi subjekty, které nejsou zřízeny za účelem podnikání. Vlastní činností nejsou schopny krýt své výkony, a proto musí být napojeny na veřejný rozpočet, ze kterého jsou financovány. Škola jako příspěvková organizace hospodaří s prostředky získanými vlastní činností, prostředky svých fondů, prostředky získanými doplňkovou činností, příspěvky, dary, finančními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele a ze státního rozpočtu. Škola je jako příspěvková organizace napojena na rozpočet svého zřizovatele příspěvkem nebo odvodem.

Bakalářská práce je zaměřena na organizaci Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8, které se stalo příspěvkovou organizací dne 1. 10. 2001. Zřizovatelem této organizace je Krajský úřad Olomouckého kraje. Příspěvková organizace vykonává činnost střední školy a ve zřizovací listině má vymezenou doplňkovou činnost, kterou je oprávněna provozovat.

Cílem této bakalářské práce je zanalyzování způsobů financování regionálního školství z veřejných prostředků, zhodnocení situace související s financováním výše zmíněné příspěvkové organizace a vyhodnocení, zda poskytnuté prostředky na financování dlouhodobého majetku a investic jsou dostačující.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÝ SEKTOR

„Veřejný sektor je v každém státě významnou součástí národního hospodářství. Existence veřejného sektoru je důsledkem selhání trhu. Veřejný sektor a sektor privátní je charakteristickou symbiózou, vzájemným soužitím v tzv. smíšené ekonomice. Oba sektory, veřejný, který je neziskový, i privátní, který je ziskový, se vzájemně podmiňují a doplňují. Selhává-li jeden z nich, nastupuje druhý. Selhání privátního sektoru vede k rozvoji veřejného sektoru.“¹ „Veřejný sektor je část národního hospodářství, ve kterém jsou ve veřejném zájmu uspokojovány potřeby společnosti a občanů formou statků prostřednictvím veřejných služeb, je financována převážně z veřejných rozpočtů, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní převážně veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.“²

1.1 Členění veřejného sektoru

Pro členění veřejného sektoru můžeme použít několik systematik. Jako nejvhodnější se jeví členění podle potřeb do šesti bloků odvětví.³

- I. Blok: Odvětví společenských potřeb
- II. Blok: Odvětví rozvoje člověka
- III. Blok: Odvětví poznání a informací
- IV. Blok: Odvětví technické infrastruktury
- V. Blok: Odvětví privátních statků podporovaných z veřejných rozpočtů
- VI. Blok: Existenční jistoty⁴

Jak již bylo zmíněno výše, potřeby společnosti a občanů jsou uspokojovány prostřednictvím statků, které můžeme rozdělit na statky čistě veřejné a smíšené veřejné statky. Čistě veřejné statky jsou statky kolektivní spotřeby a jsou spotřebovávány automaticky. Smíšené veřejné statky jsou rovněž statky kolektivní spotřeby, ale od čistě veřejných statků se liší. Střední školu můžeme zařadit do druhého bloku,

¹ PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 18.

² REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 18.

³ Srov. REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 18-19.

⁴ REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s.19.

kam spadá vzdělávání, které je chápáno jako jeden z nejdůležitějších smíšených veřejných statků.⁵

1.2 Veřejné finance

„Pod pojmem veřejné finance je možno chápat jednak praktickou činnost veřejné správy a jednak je jím označována teorie. Termínem „veřejné finance“ jsou označovány specifické finanční vztahy a operace probíhající v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné a ostatními subjekty na straně druhé. Obsahem specifických finančních vztahů a operací je zabezpečení veřejných statků, profinancování různých transferů a stimulace ekonomických subjektů k určitému chování.“⁶

Prostřednictvím veřejných financí je hrazena převážná část výdajů na vzdělávání. Veřejné finance ovlivňují existenci, rozsah, strukturu a fungování veřejného sektoru. Dále zahrnují finanční vztahy, které zprostředkovávají tvorbu, rozdělování a používání peněžních fondů státu, mezi které patří i státní rozpočet, jako nejdůležitější státní fond. Stát získává finance prostřednictvím daní, cel, poplatků, sociálního a zdravotního pojištění od obyvatel, domácností, firem a organizací. Tyto prostředky jsou následně přerozdělovány. Rozdělování prochází soustavou veřejných rozpočtů, ve kterých se příjmy transformují do výdajů a tyto výdaje dále směřují k obyvatelstvu a organizacím v rámci neziskového sektoru.⁷ „Finanční vztahy a operace, probíhající v rámci veřejných financí, se zakládají na principech nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. Veřejné finance je možno charakterizovat jako nástroj veřejných politik k realizaci jejich cílů. Z tohoto hlediska plní veřejné finance ve vztahu veřejným politikám funkci alokační, redistribuční a stabilizační. Obsahem alokační funkce jsou činnosti související s produkcí, zabezpečováním a financováním veřejných statků a veřejných služeb. Redistribuční funkce souvisí s přerozdělováním prostředků ve vztahu k cílovým skupinám. Stabilizační funkce slouží k ovlivňování dynamiky hospodářského růstu využitím veřejných financí.“⁸

⁵ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 38.

⁶ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 11.

⁷ Srov. FRANCOVÁ, E. *Financování školství a školy*, s. 8

⁸ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 18-19.

1.3 Rozpočtová soustava

„Rozpočtovou soustavou rozumíme soustavu veřejných rozpočtů (včetně rozpočtových vztahů fungujících uvnitř této soustavy) a institucí, které zabezpečují tvorbu, rozdělování, užití a kontrolu toků jednotlivých okruhů finančních prostředků v rámci této soustavy.“⁹ Rozpočtovou soustavu můžeme vnímat jako soustavu peněžních fondů, soustavu rozpočtových vztahů uvnitř rozpočtové soustavy a soustavu orgánů institucí, které se starají o tvorbu, rozdělování a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů.¹⁰

Do soustavy veřejných rozpočtů zahrnujeme nadnárodní rozpočet v případě nadnárodních seskupení, ústřední rozpočet v zemi (státní rozpočet), rozpočty územní samosprávy a rozpočty veřejných podniků a vládních neziskových organizací ve veřejném sektoru. Jednotlivé druhy veřejných rozpočtů jsou relativně samostatné, i když mezi nimi dochází k finančním vztahům. Soustava veřejných rozpočtů je budována na principu jednotnosti příjmů a výdajů. Každý rozpočet má svoji vlastní příjmovou základnu, která je zpravidla rozpočtovým omezením.¹¹

Užívání veřejných prostředků, tedy prostředků rozpočtových, je striktně upraveno rozpočtovými zákony (zejména zákony č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění).¹² „Veřejné rozpočty jsou z ekonomického hlediska definovány třemi hlavními funkcemi – funkcí alokační, stabilizační a redistribuční, přičemž funkci stabilizační a redistribuční plní primárně státní rozpočet, funkci alokační pak všechny veřejné rozpočty.“¹³

1.3.1 Státní rozpočet

Státní rozpočet tvoří stěžejní složku veřejné rozpočtové soustavy. Státním rozpočtem se rozumí centralizovaný fond peněžních prostředků, soustředěných do působnosti státu na principu nenávratnosti a neekvivalentního způsobu rozdělování. Z účetního hlediska je bilancí příjmů a výdajů státu, zároveň je finančním plánem na rozpočtové období a právní normou.¹⁴

⁹ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAJTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 165.

¹⁰ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 125.

¹¹ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 127.

¹² Srov. PUCHINGER, Z. *Financování školy*, s. 35.

¹³ HAMERNÍKOVÁ, B., MAAJTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 166.

¹⁴ Srov. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAJTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 170.

Státní rozpočet představuje finanční vztahy, které zabezpečují financování některých funkcí státu v rozpočtovém roce, obsahuje očekávané příjmy, jakož i odhadované výdaje státního rozpočtu v rozpočtovém roce a financující položky. Státní rozpočet jako souhrn finančních dokumentů zahrnuje zákon o státním rozpočtu, rozpis ukazatelů státního rozpočtu, podrobné rozpočty organizačních složek státu a změny těchto dokumentů. Příjmy a výdaje státního rozpočtu se člení na kapitoly státního rozpočtu (dále jen "kapitola"). Státní rozpočet vychází ze střednědobého výhledu s tím, že ukazatele výdajů na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie jsou pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu závazné. Státní rozpočet obsahuje i dotační vztahy k rozpočtům územních samosprávných celků a státních fondů. Závazné ukazatele státního rozpočtu stanoví zákon o státním rozpočtu na příslušný rok.¹⁵

„Všechny příjmy a výdaje státního rozpočtu se realizují na jednom běžném účtu u České národní banky, kde mají svůj účet i ostatní banky a finanční instituce. Zúčtovací centrum má za úkol zprostředkovat pohyb peněz mezi bankami navzájem, ale také mezi bankami a státním rozpočtem na základě platebního příkazu.“¹⁶

1.3.1.1 Příjmy státního rozpočtu

Příjmy a výdaje státního rozpočtu závazně člení rozpočtová skladba. V ČR se u státního rozpočtu povinně používá i třídění kapitolní – celkem do 41 kapitol.¹⁷ Příjmy státního rozpočtu tvoří příjmy běžné, které jsou určeny především k financování běžných výdajů a příjmy kapitálové, které jsou tvořeny prodejem zásob, půdy, koncesí a fixních základních prostředků a kapitálové transfery z nevládních zdrojů.¹⁸ Nejvýznamnější skupinou příjmů státního rozpočtu jsou běžné příjmy, zejména daňové příjmy. Kapitálové příjmy jsou velice malé a pohybují se kolem 0,2%.¹⁹

1.3.1.2 Výdaje státního rozpočtu

Výdaje státního rozpočtu lze členit třemi způsoby: podle kapitol státního rozpočtu, podle jednotlivých odvětví a podle jednotlivých druhů. Odvětvové členění výdajů klasifikuje výdaje podle odvětví, kam směřují. Podle odvětvového členění spadá vzdělávání do služeb pro obyvatelstvo. V roce 2009 bylo poskytnuto na vzdělávání

¹⁵ Srov. § 5 zák. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

¹⁶ PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 175.

¹⁷ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 177.

¹⁸ Srov. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAÝTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 171.

¹⁹ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 177.

253,6 mld., tato suma tvořila 10,5 % na celkových výdajích.²⁰ Výdaje na vzdělávání jsou důležitou součástí veřejných výdajů a tvoří jejich rozhodující část. Vývoj výdajů na vzdělání odráží celkový vývoj HDP a naší ekonomiky.²¹

²⁰ Srov. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. s. 173.

²¹ Srov. FRANCOVÁ, E. *Financování školství a školy*, s. 11.

2 ŠKOLA JAKO PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

„Školy a školská zařízení jsou příspěvkové organizace, patří do nevýrobní sféry, neprodukují národní důchod, ale naopak z národního důchodu jsou kryty jejich potřeby. Tyto instituce nejsou zřizovány za účelem podnikání a to proto, že svoji činnost nejsou schopny krýt z vlastních příjmů, neboť svoje výkony poskytují bezplatně, v některých případech za ceny nižší, než jsou skutečné náklady poskytovaných služeb.“²² V systému veřejného sektoru existují příspěvkové organizace ve dvou podobách. Jsou to příspěvkové organizace státní a příspěvkové organizace územních samosprávných celků.²³ Zřizování příspěvkových organizací řeší zákon č. 218/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech a zákon č. 250/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

2.1 Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Příspěvkové organizace se zřizují jako právnické osoby podle zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tyto příspěvkové organizace zřizuje územně samosprávný celek k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.^{24,25}

2.2.1 Zřizovací listina

Příspěvkové organizace se zřizují výhradně k plnění úkolů v okruhu své působnosti. O vzniku příspěvkové organizace vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat:

- úplný název zřizovatele, obec jako zřizovatel musí u zřizované příspěvkové organizace uvést i její zařazení do okresu,
- název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo, název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných příspěvkových organizací,
- vymezení hlavního účelu, pro který je zřízena, náplň její činnosti,
- označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace,

²² MARINČÁK, M. *Finanční management školy*, s. 39.

²³ Srov. PUCHINGER, Z. *Financování školy*, s. 49.

²⁴ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 46.

²⁵ Srov. § 27 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

- vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který zřizovatel předává do správy příspěvkové organizaci k jejímu hospodaření (od roku 2010 se již používá termín svěřený majetek),
- vymezení majetkových práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena, vymezení práv a povinností spojených s případným pronajímáním svěřeného majetku jiným subjektům a dále vymezení pravidel pro výrobu a prodej zboží, pokud jsou předmětem činnosti příspěvkové organizace,
- okruhy zřizovatelem povolené doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, tato činnost nesmí narušovat plnění hlavní činnosti a sleduje se odděleně,
- vymezení doby, na kterou je příspěvková organizace zřízena.^{26,27}

Ke vzniku, popřípadě rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, v němž je také určen rozsah převodu práv a závazků na nové či přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení příspěvkové organizace, přecházejí její práva a závazky dnem uvedeným v rozhodnutí na zřizovatele. Všechny skutečnosti, které souvisejí se vznikem, dělením, sloučením, splynutím nebo zrušením příspěvkové organizace se stejně jako náležitosti zřizovací listiny zveřejňují v Ústředním věstníku České republiky do 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo.^{28,29}

Z výše uvedeného vyplývá, že zřizovací listina je základním dokumentem organizace. Vymezuje základní pravidla pro činnost organizace, vymezuje pravomoce statutárního zástupce a zároveň vymezuje rámec zodpovědnosti vůči zřizovateli. Zřizovací listina může být měněna pouze dodatky. Škola jako samostatný právní subjekt vystupuje vlastním jménem. Je přesně stanoven a určen způsob vystupování statutárního zástupce. Svěřený majetek je vymezen konkrétně v přílohách zřizovací listiny. Vymezený majetek je předán organizaci k hospodaření, vlastníkem je zřizovatel. Organizace je povinna hospodařit a nakládat se svěřeným majetkem jako správný hospodář. Jeho využití je především pro hlavní činnost, která je u škol výchovně vzdělávací. Majetek je možné využívat zároveň pro povolené okruhy doplňkové

²⁶ Srov. § 27, odst. 2 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

²⁷ Srov. MARINČÁK, M. *Finanční management školy*, s. 41.

²⁸ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 46.

²⁹ Srov. § 27 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

činnosti. Okruhy doplňkové činnosti jsou vymezeny v předmětu činnosti organizace. Doplňková činnost nesmí ovlivnit hlavní činnost organizace, je povolována s cílem, aby byl majetek maximálně využit, aby byly využity odborné znalosti zaměstnanců. Příspěvkové organizace - školy jsou zřizovány nejčastěji na dobu neurčitou. Nově vzniklá příspěvková organizace by měla být zřizovatelem zapsána do obchodního rejstříku. Důvodem je splnění registrační povinnosti u správce daně u nově vzniklého subjektu. Příspěvková organizace vzniká jako samostatný právní subjekt, tedy účetní jednotka, která je povinna vést účetnictví a řídit se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení zákona pro příspěvkové organizace se provádí vyhláškou a Českými účetními standardy. Účetní jednotka je povinna dodržovat veškerá ustanovení těchto předpisů tak, aby zachytila a zobrazila veškeré aktivity a finanční situaci v organizaci.

2.2.2 Hospodaření příspěvkové organizace

Zákon číslo 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů uvádí, že: „Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.“³⁰ Dále zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz příspěvkové organizaci většinou v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejich potřeb. V případě, že příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může tento zisk použít pouze ve prospěch činnosti hlavní. Zřizovatel může své příspěvkové organizaci povolit využít těchto prostředků i jinak. Zřizovatel může příspěvkové organizaci nařídít odvod prostředků do svého rozpočtu v případech, že plánované výnosy překračují plánované náklady, její investiční zdroje jsou vyšší než jejich potřeba užití nebo porušila rozpočtovou kázeň. Změna rozpočtu k horšímu ze strany zřizovatele je možná pouze ze závažných a objektivních příčin. Vztah příspěvkové organizace ke státnímu rozpočtu zprostředkovává rozpočet zřizovatele.³¹ Příspěvková organizace rovněž hospodaří s finančními prostředky z rozpočtu EU, projekty financované ze strukturálních fondů EU. Zákon č. 250/2000 Sb. nestanovuje mít vyrovnaný rozpočet. Je však povinností organizace dle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole zabezpečit, aby organizace

³⁰ § 28, odst. 1 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

³¹ Srov. § 28, odst. 1-6 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

při používání veřejných finančních prostředků dodržovala pravidla účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti.

2.2.3 Rozpočet příspěvkové organizace

Rozpočet je základním finančním plánem příspěvkové organizace. Při sestavování rozpočtu se bere v úvahu vývoj příjmů a výdajů v minulých letech, skutečný vývoj příjmů a výdajů od začátku rozpočtového období do doby, kdy se začne připravovat návrh rozpočtu. Při přípravě se bere v úvahu i míra předpokládané inflace. Příspěvkové organizace mají povinnost hospodařit podle rozpočtu schváleného zřizovatelem. Příjmy, které ze své činnosti získávají, si ponechávají pro financování svých výdajů. Příspěvkové organizace poskytují veřejné statky na neziskovém principu, proto nejsou tyto organizace finančně soběstačné a jsou napojeny finančním vztahem na svého zřizovatele.³² Příspěvkové organizace zajišťují tzv. veřejné služby, které jsou neziskové. Platby za poskytované služby např. platba za poskytnutou stravu, ubytování, školné a jiné služby nepokrývají veškeré náklady. Organizace není schopna finančně pokrýt z těchto výnosů veškeré náklady, vznikající v průběhu roku. Z těchto důvodů na základě zpracovaného návrhu na rozpočet na kalendářní rok, dostává prostřednictvím svého zřizovatele organizace finanční příspěvky ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu územního samosprávného celku, aby byl rozpočet organizace vyrovnaný.

2.2.4 Sestavování rozpočtu příspěvkové organizace

Organizace předkládá ve 4. čtvrtletí roku svému zřizovateli návrh rozpočtu na rok následující. V rozpočtu se plánují náklady provozní, mzdové a vlastní výnosy. Rozdíl mezi celkovými náklady a vlastními výnosy představuje požadavek na příspěvek od zřizovatele. Výnosy získané vlastní činností představují úplatu za služby, úroky z běžného účtu, náhrady pojišťoven v případě pojistných událostí, náhrady škody a dary. Organizace sestavuje rozpočet s přihlédnutím ke skutečnostem let předcházejících, přihlíží na plánované skutečnosti roku nadcházejícího (opravy, rekonstrukce, změna cen, daní). Rozpočet se sestavuje tak, aby byl vyrovnaný. Příspěvková organizace musí při sestavování rozpočtu respektovat pokyny svého zřizovatele, v případě finančních zdrojů ve fondech, pokyn zapojení těchto fondů do rozpočtu. Dále dodržení stanovených závazných ukazatelů a limitů. U příspěvkových

³² Srov. MARINČÁK, M. *Finanční management školy*, s. 52-53.

organizací zřizovaných krajem jsou závazné ukazatele: neinvestiční příspěvek na provoz (odpisy, odvod odpisů), neinvestiční příspěvek na přímé výdaje (prostředky na platy, ostatní osobní náklady, odvody sociálního a zdravotního pojištění, ostatní neinvestiční výdaje, náhrada mzdy při pracovní neschopnosti) a limit počtu zaměstnanců. Závazný ukazatel nesmí příspěvková organizace překročit.

Zřizovatel může stanovit organizaci i určitá omezení. Například při poskytnutí příspěvku na provoz, formou účelových prostředků. Účelové prostředky může organizace použít na určený účel, může však v rámci úspor jednotlivých položek nákladů překročit jiné nákladové položky. Organizace zpracovává zvlášť návrh rozpočtu na provoz a zvlášť návrh rozpočtu na přímé výdaje.

Zřizovatel poskytuje organizaci ze svého rozpočtu s přihlédnutím na výkony organizace (jednotkou výkonu se rozumí jeden žák, student, ubytovaný, stravovaný, lůžko) příspěvek na provoz. Při stanovení výše příspěvku na provoz přihlíží zřizovatel na vyšší výnosů z vlastní činnosti, popř. na plánovaný zisk z doplňkové činnosti. Příspěvek na provoz je poskytován pouze na hlavní činnost.

Zřizovatel poskytuje organizaci příspěvek na provoz ve výši uvedených účetních odpisů na plánovaný rok, kryje účetní odpisy a je zdrojem investičního fondu. Příspěvek je poskytován pouze na hlavní činnost.

Zřizovatel dle zákona o rozpočtových pravidlech může své příspěvkové organizaci uložit odvod finančních prostředků do svého rozpočtu. Tyto odvody jsou řešeny tzv. rozpočtovými úpravami (rozpočtové opatření).

Organizace počátkem kalendářního roku dostává od svého zřizovatele písemný dokument o schválení rozpočtu organizace. Na základě tohoto dokumentu, zpracuje svůj rozpis schváleného rozpočtu, který v daném termínu a daném formuláři předloží příslušnému odboru ke kontrole.

2.2.5 Rozpočtové úpravy během rozpočtového období

Úpravy rozpočtu tzv. změna rozpočtu může být provedena z podnětu zřizovatele nebo na základě žádosti organizace. Organizace v průběhu kalendářního roku může požádat příslušný odbor o oprávněné změny v rozpočtu. Změny rozpočtu podléhají schválení rady kraje. V průběhu rozpočtového období, může zřizovatel provést rozpočtové úpravy a to změnou rozepsaných ukazatelů.

2.2.6 *Finanční fondy příspěvkových organizací ÚSC*

Příspěvková organizace zřízená územně samosprávným celkem nakládá s finančními prostředky svých fondů. Fondy organizace vytváří a používá v souladu s § 29 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvková organizace vytváří rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb. Nevyčerpané zůstatky těchto fondů se po skončení kalendářního roku převádějí do roku následujícího.

Investiční fond slouží příspěvkové organizaci k financování investičních potřeb. Investiční fond je tvořen odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, v souladu s odpisovým plánem, který je schvalován zřizovatelem organizace. Odpisy jsou prováděny v souladu s účetní legislativou. Může být tvořen poskytnutými investičními dotacemi zřizovatele (v případě plánované investiční akce), tyto dotace podléhají vyúčtování. Dalším zdrojem mohou být dary, pokud jsou poskytnuty na konkrétní investiční akci (příjem darů podléhá schválení zřizovatele). Dalšími zdroji mohou být investiční příspěvky ze státních fondů, výnosy z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (prodej musí být schválen zřizovatelem). Investiční fond může být tzv. posílen, a to ve výši schválené zřizovatelem, převodem z rezervního fondu. Finanční prostředky investičního fondu příspěvková organizace používá na financování investičních potřeb, investičních výdajů. Investičními potřebami se rozumí pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, pokud jeho pořízení není provozním nákladem. Fond lze použít rovněž na úhradu případných investičních úvěrů a půjček, k financování oprav a údržby majetku, který organizace používá ke své činnosti, dále k úhradě případného nařízeného odvodu uloženého zřizovatelem.

Rezervní fond je tvořen přidělem ze schváleného hospodářského výsledku organizace. V případě dosáhne-li organizace kladného hospodářského výsledku, je tento hospodářský výsledek rozdělen do rezervního fondu. Výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen spojením hospodářského výsledku hlavní a doplňkové činnosti. Hospodářský výsledek je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy organizace včetně přijatého příspěvku na provoz jsou vyšší než provozní náklady. Příděl do rezervního fondu je proveden po předchozím schválení zřizovatele. Zdrojem rezervního fondu mohou být peněžní dary a nevyčerpané prostředky z dotací na krytí provozních výdajů, které mají být kryty z rozpočtu Evropské unie. Zákon vymezuje

použití fondu, a to pro další rozvoj a zkvalitnění své hlavní činnosti (vše co souvisí s výchovně vzdělávací činností), k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně, k úhradě své ztráty z minulých let. Rezervní fond lze na základě předložené žádosti, schválené radou zřizovatele, použít na posílení investiční fondu. Použití rezervního fondu je plánováno v rozpočtu organizace. Z rezervního fondu se mohou hradit pouze provozní náklady, související s předmětem hlavní činnosti organizace. To znamená zkvalitnit činnost organizace, rozvíjet činnost. Z rezervního fondu lze pořídit drobný majetek. V žádném případě nelze fond použít na činnosti spojené s údržbou, opravami majetku. Fond lze využít v případě finančních problémů v organizaci, v situaci dočasného nedostatku finančních prostředků na krytí nákladů. Takto použité prostředky se musí vrátit. Pojem dočasné použití, časový úsek zákon neřeší. Organizace používají rezervní fond v současné době při financování projektů z Evropské unie, kdy posledních x % musí financovat z vlastních prostředků, či jiných. Použití rezervního fondu bývá vymezeno zřizovací listinou organizace.

Fond odměn je tvořen přidělem ze zlepšeného hospodářského výsledku jako rezervní fond. Rovněž i tento převod přidělu podléhá schválení zřizovatelem. Výše tvorby tzv. přidělu je dána zákonem o rozpočtových pravidlech ve znění pozdějších předpisů. Příděl může maximálně činit 80 % zlepšeného výsledku hospodaření, nejvýš však do 80 % stanoveného objemu platových prostředků. Použití fondu odměn je na odměny zaměstnancům. Poskytnutí odměn je řešeno zákonem č. 262/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Organizace může fond odměn použít v okamžiku případného překročení prostředků na platy, jehož výše se určuje podle zvláštního právního předpisu (nařízení vlády č. 447/2000Sb.).

Příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem ve smyslu zákona o č. 250/2000 Sb. a vyhlášky č. 114/2002 Sb. v platném znění, vytváří **fond kulturních a sociálních potřeb**. Fond kulturních a sociálních potřeb je určen k zabezpečování kulturních a sociálních potřeb zaměstnanců. Okruh zaměstnanců a osob, pro které může být fond použit, je vymezen ve vyhlášce č. 114/2002 Sb. v platném znění. Tato vyhláška vymezuje účely použití příspěvku z fondu. Z fondu kulturních a sociálních potřeb lze přispívat pouze na akce organizované nebo spoluorganizované příspěvkovou organizací. Vyhláška vymezuje využití prostředků fondu na rekreace, kulturu, tělovýchovu a sport, provoz kulturních, sportovních a rekreačních zařízení, příspěvek na závodní stravování, půjčky na bytové účely,

sociální výpomoci a dary. Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přídělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci. Je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provede v rámci účetní závěrky. Hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.^{33,34} Organizace počátkem roku zpracovává rozpočet fondu a stanoví si zásady čerpání fondu.

2.2 Právní postavení škol

Právní postavení škol a školských zařízení je upraveno školským zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Dochází zde k zavedení nové právní formy právnické osoby a to školské právnické osoby, využitelné pro oblast poskytování vzdělání ve školách a školských zařízeních. Obce, kraje a svazky obcí mohou zřizovat školy v právní formě školské právnické osoby podle školského zákona nebo v právní formě příspěvkové organizace podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Školský zákon vymezuje obě právní formy jako rovnocenné alternativy a určení právní formy je jen na zřizovateli. Školský zákon nečiní žádný rozdíl mezi těmito právními formami.³⁵

Školská právnická osoba je právnickou osobou zřízenou podle tohoto zákona, jejíž hlavní činností je poskytování vzdělávání podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 a školských služeb podle tohoto zákona. Zřizovatelem školské právnické osoby může být ministerstvo, kraj, obec, svazek obcí, jiná právnická nebo fyzická osoba. Školská právnická osoba může být zřízena společně i více zřizovateli.³⁶

³³ Srov. § 33 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

³⁴ Srov. § 60 zák. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

³⁵ Srov. KATZOVÁ, P. *Školský zákon. Komentář*, s. 34-35.

³⁶ Srov. § 124, odst. 1-3 zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

2.2.1 Zřízení a vznik školské právnické osoby

Školská právnická osoba se zřizuje na základě zřizovací listiny nebo zřizovací smlouvy. Školský zákon rozlišuje zřízení školské právnické osoby a následně její vznik, tedy okamžik, kdy školská právnická osoba získává právní subjektivitu. Školská právnická osoba se v případě jednoho zřizovatele zřizuje zřizovací listinou. V případě, že je školská právnická osoba zřizována více zřizovateli, zřizuje se na základě zřizovací smlouvy. Na obecné náležitosti tohoto právního úkonu se použije obecná právní úprava právních úkonů obsažená v zákoně č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Školská právnická osoba vzniká dnem zápisu do rejstříku školských právnických osob.³⁷

2.2.2 Zrušení a zánik školské právnické osoby

„Stejně jako v případě zřízení a vzniku školské právnické osoby, rozlišuje školský zákon také její zrušení a samotný zánik. Školská právnická osoba zaniká dnem výmazu z rejstříku školských právnických osob. Zániku školské právnické osoby vždy předchází její zrušení, především projev vůle k tomu oprávněnému orgánu směřující k zániku školské právnické osoby.“³⁸

2.2.3 Orgány školské právnické osoby

„Jediným orgánem školské právnické osoby zřizované veřejným zřizovatelem je ředitel. Je nutné zdůraznit, že školská rada, která se zřizuje při všech středních školách, není orgánem školské právnické osoby, ale orgánem školy, a to bez ohledu na to, v jaké právní formě jsou zřízeny. Kompetence školské rady se také netýkají školské právnické osoby jako právního subjektu, ale činnosti dané školy. V případě školské právnické osoby zřizované „neveřejným“ zřizovatelem se povinně zřizují dva orgány, a to ředitel a rada.“³⁹

³⁷ Srov. KATZOVÁ, P. *Školský zákon. Komentář*, s. 482-483.

³⁸ KATZOVÁ, P. *Školský zákon. Komentář*, s. 487-488.

³⁹ KATZOVÁ, P. *Školský zákon. Komentář*, s. 501-502.

2.3 Financování školství

„Převážná část školství v ČR je financována z některého druhu veřejného rozpočtu. Stát má zájem nejen na produkci příslušných statků v oblasti školství, ale i na jejich spotřebě. Odpovídající spotřeba statků v rámci školního vzdělávání má všeobecně pozitivní vliv na kvalitu lidské populace. Kvalita vzdělávacího procesu v různých školních zařízeních je také závislá na dostatku finančních a jiných prostředků, které má příslušný provozovatel školního zařízení v určitou dobu a na určitém místě k dispozici.“⁴⁰ „Financování školství představuje finanční prostředky, které na základě schváleného státního rozpočtu jsou přiděleny kapitole 333 – resort Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Největší objem finančních prostředků směřuje do oblasti regionálního školství. V rámci tohoto úseku jsou poskytovány finanční prostředky na tzv. přímé náklady na vzdělávání pro školy a školská zařízení zřizované obcemi a svazky obcí a kraji, neinvestiční dotace soukromému a církevnímu školství a plně je zabezpečeno financování přímo řízených organizací.“⁴¹

2.3.1 Základní rozdělení finančních prostředků v resortu školství

Financování jednotlivých skupin škol úzce souvisí s organizací a jejich správou. Z tohoto hlediska rozlišujeme přímo řízené a financované školství, kde patří vysoké školy a univerzity, regionální školství (RgŠ) a ostatní přímo řízené organizace, např. státní správa ve školství a Česká školní inspekce (ČŠI).

2.3.2 Financování regionálního školství

Školství patří mezi odvětví veřejného sektoru, je řízeno a spravováno veřejnou správou v rozsahu, který odpovídá typu školy. Zásadní změnou ve veřejné správě byla její reforma, na základě které vznikly kraje. Největší změny v oblasti řízení regionálního školství proběhly v letech 2001 - 2003. K 31. 12. 2000 byly zrušeny školské úřady a jejich kompetence přebraly okresní úřady, které ukončily činnost k 31. 12. 2002. Od 1. 1. 2003 začali státní správu vykonávat obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady. Od 1. 1. 2005 začal platit školský zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, který zrušil všechny předchozí předpisy upravující státní správu

⁴⁰ PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 216.

⁴¹ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Ekonomika školství* [online] [2012-01-02], <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi>>.

a samosprávu v regionálním školství. Samosprávu v oblasti školství vykonávají obce, kraje, svazky obcí a na úrovni školy školská rada.⁴²

Do regionálního školství zahrnujeme tyto školy:

- mateřské školy a předškolní zařízení,
- základní školy včetně nižších ročníků víceletých gymnázií,
- speciální školy,
- gymnázia,
- střední odborné školy,
- střední odborná učiliště a integrované střední školy,
- vyšší odborné školy.⁴³

V regionu o hospodaření s finančními prostředky rozhodují instituce, které vykonávají státní správu v příslušném školství. Mezi tyto instituce patří obce, odbory školských krajských úřadů (OŠ KÚ), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Česká školní inspekce, Školské rady, ředitelé škol. Velikost rozpočtu školy je závislá na počtu žáků a dětí.⁴⁴

2.3.3 Zdroje financování

Střední školy jako příspěvkové organizace se musí řídit zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR. Mezi hlavní příjem školy patří dotace ze státního rozpočtu, kterou poskytuje ze svého rozpočtu MŠMT prostřednictvím příslušného OŠ KÚ, příspěvky z rozpočtu zřizovatele a jejich doplňková činnost. Škola také může čerpat prostředky ze svých fondů a může získávat dary od fyzických a právnických osob. Příspěvková organizace odepisuje investiční hmotný majetek a vytváří si tak zdroj finančních prostředků na nákup či realizaci investic. Pokud škola hospodaří se zlepšeným hospodářským výsledkem, může si příslušnou částku ponechat pro svoji činnost pro dalšího období, aniž by se o ni krátily přidělené prostředky pro další rok.^{45,46} Financování regionálního školství je založeno na principu vícezdrojového financování. Přímé náklady na vzdělání

⁴² Srov. REKTORÍK, J. a kol., *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 135.

⁴³ Srov. FRANCOVÁ, E. *Financování školství a školy*, s. 11.

⁴⁴ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 226.

⁴⁵ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 229.

⁴⁶ Srov. OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L., a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*, s. 118.

jsou hrazeny státem a ostatní provozní a investiční výdaje jsou hrazeny zřizovatelem. Ministerstvo stanovuje republikové normativy jako výši výdajů připadajících na vzdělání pro jednoho studenta, zveřejňuje je ve Věstníku a následně poskytuje krajským úřadům formou dotace na zvláštní účet kraje. Krajské úřady stanovují krajské normativy, součástí kterých jsou i prostředky na speciální vzdělávací potřeby studentů. Krajský úřad v přenesené působnosti prostřednictvím krajských normativů rozepisuje a poskytuje prostředky právnickým osobám vykonávajícím činnost škol a školských zařízení, které zřizuje.⁴⁷

2.3.3.1 Neinvestiční dotace MŠMT

„V současném systému rozpočtování je rozpis finančních prostředků ve školství realizován tzv. normativní metodou, tj. podle průměrných neinvestičních výdajů připadajících na jednotku výkonu.“⁴⁸ Jednotkou výkonu je 1 žák v oboru vzdělání ve střední škole v jednotlivé formě vzdělávání, 1 stravovaný nebo 1 ubytovaný, který se zároveň vzdělává ve střední škole.⁴⁹ „MŠMT rozděluje finanční prostředky na přímé výdaje regionálních škol ze státního rozpočtu pro jednotlivé kraje. Finanční prostředky na přímé výdaje se podle školského zákona rozumí výdaje na platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, na odměny a na odstupné, na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, na úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice, pokud jsou poskytovány bezplatně, a další výdaje, které jsou uvedeny v zákoně“⁵⁰

Na základě republikových normativů rozepisuje MŠMT finanční prostředky na přímé výdaje. Republikové normativy stanovuje MŠMT jako výši výdajů připadajících na vzdělání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných kraji, obcemi a svazky obcí na kalendářní rok. Normativy se stanovují pro neinvestiční výdaje (NIV), mzdové prostředky (MP), odvody a ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). Součástí republikových normativů je také vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1000 dětí, žáků nebo studentů v dané věkové kategorii. Do celkového objemu NIV se zahrnují i výdaje na stravování, ubytování a na zdravotní postižení dětí, žáků nebo studentů, výdaje

⁴⁷ Srov. REKTORÍK, J. a kol., *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 135.

⁴⁸ PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 231.

⁴⁹ Srov. § 1 vyhláška MŠMT č. 492/2005 Sb., o krajských normativech.

⁵⁰ OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L., a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*, s. 119.

na zájmové vzdělávání, ostatní volnočasové aktivity atd. Republikové normativy slouží pro rozpis finančních prostředků státního rozpočtu na jednotlivé kraje.^{51,52}

K rozpisu na jednotlivé školy a školská zařízení slouží krajské normativy, jejichž stanovení a použití je v přenesené působnosti krajských úřadů. Členění krajských normativů stanovuje vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech, ve znění pozdějších předpisů. „Krajské normativy představují určitou konkrétní finanční částku, která je následně krajským úřadem poskytována právnické osobě vykonávající činnost školy nebo školského zařízení na příslušnou jednotku výkonu.“⁵³ Pro stanovení krajských normativů jsou rozhodné ukazatele průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 pedagogického pracovníka (Np), průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 nepedagogického pracovníka (No), průměrné měsíční výše platu pedagogického pracovníka, průměrné měsíční výše platu nepedagogického pracovníka (Po) a průměrné roční výše ostatních neinvestičních výdajů ze státního rozpočtu připadající na jednotku výkonu (ONIV).^{54,55}

Rozhodující je hodnota normativu Np – ukazatel průměrného počtu jednotek výkonu připadajícího na 1 pedagogického pracovníka, který se stanoví:

$$Np = (\check{Z} \times VP) / H$$

- z průměrného počtu dětí, žáků nebo studentů ve třídě (Ž)
- z finančně zabezpečeného průměrného počtu hodin odučených týdně ve třídě včetně nezbytně nutného počtu dělených hodin odpovídajících počtu žáků ve třídě (H)
- z průměrné míry vyučovací povinnosti pedagogů v hodinách za týden (VP).^{56,57}

⁵¹ Srov. Materiál čj. 32 332/2010-26 MŠMT.

⁵² Srov. OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L., a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*, s. 119.

⁵³ KATZOVÁ, P. *Školský zákon. Komentář*, s. 615.

⁵⁴ Srov. PUCHINGER, Z. *Financování školy*, s. 47.

⁵⁵ Srov. SVOBODA, I. a MARINČÁK, M. *Správní řízení a finance v životě školy*, s. 18.

⁵⁶ Srov. PEKOVÁ, J. a PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 231.

⁵⁷ Srov. SYROVÁTKA, Z. *Financování školství. Rozpis rozpočtu školy-příprava a průběh*, s. 5.

2.3.4 Příspěvek na provoz

„Ostatní neinvestiční provozní prostředky přiděluje školám zřizovatel. Příspěvek na provoz slouží ke krytí nákladů na provoz včetně údržby a odpisů aj. O jeho výši rozhoduje zřizovatel, který může stanovit podmínky pro čerpání příspěvku. Hlavní podmínkou pro poskytování příspěvku je, že příspěvková organizace realizuje rozsah a kvalitu činností, pro které byla zřízena a jež jsou uvedeny ve zřizovací listině. Příspěvkové organizace mohou se souhlasem zřizovatele vytvářet finanční fondy, z nichž mohou být kryty výdaje, na něž není dostatečný příspěvek od zřizovatele nebo jeho výše je nedostatečná.“⁵⁸

2.3.5 Úplata za vzdělání a školské služby

Na středních školách, které jsou zřízeny krajem lze poskytovat vzdělání za úplatu. Úplata za školské služby je příjmem právnické osoby, které tuto činnost vykonává. Tyto prostředky lze použít i na úhradu výdajů, které jsou jinak hrazeny ze státního rozpočtu, tzn. také na částečnou úhradu mzdových nákladů.⁵⁹

2.3.6 Investiční prostředky

Příspěvková organizace zřizovaná ÚSC pořizuje a obnovuje dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek výhradně u investičních prostředků. Základním zdrojem tvorby investičních prostředků jsou odpisy dlouhodobého majetku, který příspěvková organizace eviduje ve svém účetnictví. Finančním zdrojem odpisů je příspěvek na provoz od zřizovatele na základě schváleného odpisového plánu nebo vlastní výnosy a příslušný podíl odpovídající využívání odepisovaného majetku v doplňkové činnosti. Dále pak investiční dotace od zřizovatele, dotace ze státního rozpočtu na reprodukci majetku, dary a příspěvky od jiných subjektů určené na reprodukci majetku a převody z rezervního fondu.⁶⁰

2.3.7 Doplňková a jiná činnost

Školská právnická osoba může vedle své hlavní činnosti vykonávat doplňkovou činnost pouze v případě, že ji zřizovatel vymezil ve zřizovací listině nebo zřizovací smlouvě. Doplňkovou činností škola navazuje na svou činnost hlavní. Doplňková

⁵⁸ MARINČÁK, M. *Finanční management školy*, s. 48.

⁵⁹ Srov. § 123 zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

⁶⁰ Srov. § 31, odst. 1 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

činnost nesmí narušovat plnění úkolů činnosti hlavní a musí probíhat na základě platných živnostenských listů. Škola využívá pro doplňkovou činnost majetek a schopnosti zaměstnanců v době, kdy není prováděna činnost hlavní. Doplňková činnost nesmí být financována z finančních prostředků státního rozpočtu. V účetnictví musí být oddělena od činnosti hlavní, zřízením analytických účtů. Výnosy doplňkové činnosti podléhají daňovým zákonům. V průběhu roku (účetního období) lze z výnosů doplňkové činnosti hradit pouze náklady související s danou doplňkovou činností. V případě použití finančních prostředků rozpočtu přidělených pro hlavní činnosti, je školská právnická osoba povinna vrátit tyto použité finance do svého rozpočtu v příslušném čtvrtletí, nejpozději však do konce příslušného roku. Doplňková činnost musí být organizována tak, aby v ročním úhrnu nebyla ztrátová. Celkově musí být doplňková činnost za organizaci zisková, efektivní.

K provádění doplňkové činnosti musí mít organizace zpracovány interní směrnice, které vymezují okruhy doplňkové činnosti, popisují klíčování společných nákladů na hlavní a doplňkovou činnost, jejich přeúčtovávání do nákladů činností doplňkových. Musí být dodržována zásada odděleného vedení výnosů a nákladů doplňkové a jiné činnosti od nákladů a výnosů z činnosti hlavní. Organizace sledují každou doplňkovou činnost nákladově zvlášť. Každá doplňková činnost by měla probíhat na základě kalkulací nákladů, aby se zamezilo případné ztrátovosti dané činnosti. V doplňkové činnosti, je třeba oddělit i zaměstnance, kteří ji vykonávají. Mzdové prostředky na platy nesmí být použity na platy zaměstnanců vykonávající doplňkovou činnost. Práce zaměstnanců v doplňkové a jiné činnosti se eviduje. Evidují se jejich odpracované hodiny. Organizace musí vrátit dočasně použité prostředky z hlavní činnosti pro doplňkovou a jinou činnost zpět do rozpočtu školy. Organizace je povinna dodržovat pracovně právní předpisy v pracovně právních vztazích, zdaňovat příjmy dle platných daňových předpisů, dodržovat a realizovat doplňkovou činnost dle platných předpisů a registrovat se na Živnostenském úřadě.

V doplňkové činnosti školy využívají stravovací zařízení pro cizí strážníky, využívají kapacitu ubytoven pro ubytování cizích osob v prázdninovém období, pronajímají tělovýchovná zařízení a učebny v čase, kdy zde neprobíhá hlavní činnost, tedy výuka. Poskytují služby lektorské, výchovně vzdělávací, vydavatelské činnosti tak, aby nebyla narušena činnost hlavní.

2.3.8 *Ostatní zdroje financování*

Dalším zdrojem financování je systém programového financování prostřednictvím rozvojových programů v úrovni MŠMT – KÚ je specifikovaný v § 163 školského zákona. Toto programové financování umožňuje řešit takové ekonomické aspekty vzdělávání a školských služeb, jejichž promítnutí do republikových normativů buď není, nebo by nebylo účelné. Na rozvojové programy vyhlášené pro oblast RgŠ bylo v rozpočtu přímých výdajů na rok 2010 vyčleněno cca 1 007,1 mil. Kč. Dále pak programy spolufinancované z rozp. EU a EHP/ Norsko. Patří sem operační program Technická pomoc, operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost - ESF, operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a operační program Výzkum a vývoj pro inovace.⁶¹

V další řadě může škola čerpat finanční prostředky v rámci ESF. Evropský sociální fond je nejstarší ze všech strukturálních fondů a patří mezi hlavní nástroje sociální politiky. ESF podporuje politiky členských států, které jsou v souladu s hlavními směry Evropské strategie zaměstnanosti, vzdělávání a odborné přípravy. V období 2007 - 2013 se tento fond zaměřuje na čtyři klíčové oblasti, a to zvýšení přizpůsobivosti pracovníků a podniků, lepší přístup k zaměstnání a účast na trhu práce, posílení sociálního začlenění potlačováním diskriminace a usnadnění přístupu znevýhodněných osob na trh práce, podporu partnerství pro reformy v oblastech zaměstnanosti a začlenění.⁶²

⁶¹Srov. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Ekonomika školství* [online] [2012-01-02], < <http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2010> >.

⁶² Srov. MAREK, D., KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, s. 31.

PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE GYMNÁZIUM, ŠUMPERK, MASARYKOVO NÁMĚSTÍ 8

„Rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 25. září 2001 se příspěvková organizace Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8, stala s účinností od 1. 10. 2001 příspěvkovou organizací Olomouckého kraje. Olomoucký kraj v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 a 2 zákona č. 157/2000Sb. o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů, v platném znění a ustanovením § 27 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a v souladu s ustanovením § 35 odst. 2 písm. j) a § 59 odst. 1 písm. i) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) vydal po schválení zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 20. 12. 2001 zřizovací listinu pro příspěvkovou organizaci.“⁶³

Gymnázium jako příspěvková organizace s úplným názvem Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8, se sídlem 787 01 Šumperk, Masarykovo náměstí 8 a identifikačním číslem 49589792 byla zřízena Olomouckým krajem na dobu neurčitou. Hlavním účelem zřízení organizace je poskytování výchovy a vzdělání. Předmět činnosti organizace je vymezen příslušnými ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a odborném a jiném vzdělávání. Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel, jmenovaný Radou Olomouckého kraje. Příspěvkové organizaci je povoleno k lepšímu využití svých hospodářských možností a odborností svých zaměstnanců vykonávat doplňkovou činnost v rámci pronájmu nemovitého majetku, včetně poskytování služeb zajišťující jejich řádný provoz. Dále pak výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 - 3 ŽZ, mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení včetně lektorské činnosti, realitní činnost, správa a údržba nemovitostí.⁶⁴

Gymnázium, Šumperk poskytuje žákům všeobecné vzdělání zakončené maturitou. Počet žáků v roce 2010/2011 byl 665. Majetek svěřený do správy od zřizovatele tvoří komplex tvořený třemi budovami a tělocvičnou. Budovy jsou z období první republiky.

⁶³ Olomoucký kraj, *Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje*, [online], [cit. 2012-01-02], < <http://spext.kr-olomoucky.cz/organizace/Lists/Pspvkov%20organizace/DispForm.aspx?ID=256>>.

⁶⁴ Srov. Olomoucký kraj, *Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje*, [online], [cit. 2012-01-02], < <http://spext.kr-olomoucky.cz/organizace/Lists/Pspvkov%20organizace/DispForm.aspx?ID=256>>.

V roce 1986 byla přistavěna školní budova, v roce 2005 byla zkolaudována rekonstruována tělocvična. V roce 2011 bylo na hlavní budově školy provedeno zateplení budovy, výměna oken a fasáda. Škola má svou vývařovnu s jídelnou. Kapacita vývařovny je 500 hlavních jídel. Celkem je zde zaměstnáno 77 zaměstnanců. Z toho 59 pedagogů, 5 kuchařek, 13 správních a provozních zaměstnanců. Organizace poskytuje stravování pouze vlastním žákům a vlastním zaměstnancům i přesto, že má živnostenský list na hostinskou činnost a mohla by vařit pro cizí strážníky. Škola v doplňkové činnosti pronajímá tělovýchovné zařízení, které je multifunkční, pronajímá učebny a nebytový prostor právnické osobě. Škola se zapojuje aktivně do akcí pořádaných Domem mládeže např. finále ČR v silovém čtyřboji. Škola se zapojila do projektu z Operačních programů.

3.1 Rozbor dotací ze státního rozpočtu a Krajského úřadu olomouckého kraje

Tabulka č. 1 zobrazuje poskytnuté dotace ze státního rozpočtu prostřednictvím krajského úřadu a dotace poskytnuté krajským úřadem v letech 2008, 2009 a 2010. Z tabulky č. 1 jasně vyplývá, že jednotlivé dotace poskytnuté příspěvkové organizaci v letech 2008, 2009 a 2010, byly použity ke stanoveným účelům a plně vyčerpány.

Tab. č. 1 - Poskytnuté dotace (v tis. Kč)

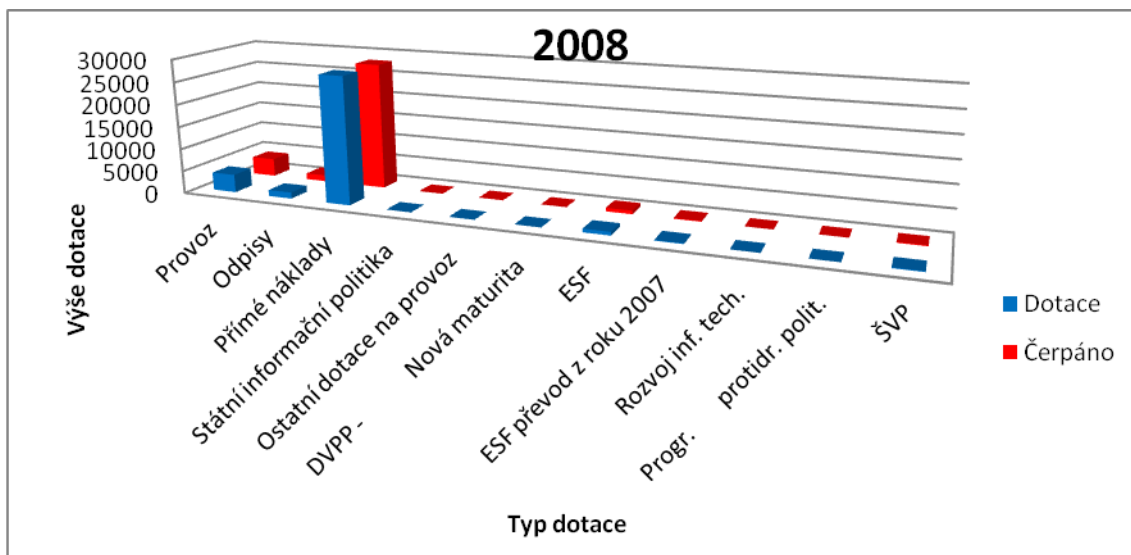
Účel	Poskytovatel	Dotace	Čerpáno	Dotace	Čerpáno	Dotace	Čerpáno
		2008	2008	2009	2009	2010	2010
Provoz	KÚOK	4000	4000	4180	4180	3905	3905
Odpisy	KÚOK	1371	1371	1293,4	1293,4	1291,9	1291,9
Přímé náklady	MŠMT ČR prostř. KÚOK	28100,3	28100,3	28394,9	28394,9	29268	29268
Státní informační politika	MŠMT ČR prostř. KÚOK	19,3	19,3	0	0	0	0
Ostatní dotace na provoz	Město Šumperk	20	20	20	20	50	50
DVPP - Nová maturita	MŠMT ČR prostř. KÚOK	0	0	0	0	30,8	30,8
ESF	ESF prostř. KÚOK	775,456	775,456	0	0		
ESF převod z roku 2007	ESF prostř. KÚOK	170,775	170,775	0	0	0	0
Rozvoj inf. tech.	KÚOK	0	0	10	10	0	0
Progr. protidr. polit.	MŠMT ČR prostř. KÚOK	0	0	50	50	0	0
ŠVP	MŠMT ČR prostř. KÚOK	171	171	1169	1169	0	0
Celkem		34627,8	34627,8	35117,3	35117,3	34545,7	34545,7

3.1.1 Rok 2008

V roce 2008 byla příspěvkové organizaci poskytnuta dotace na provoz o 100 tis. Kč vyšší než v roce 2007. Toto samotné zvýšení dotace na provoz nepokrylo zvýšení cen energií, které bylo oproti předchozímu roku 400 tis. Kč, tuto skutečnost musí organizace zohlednit v příštích rozpočtech. Dotace poskytnutá z ESF ve výši 775,46 tis. Kč a nedočerpaná část převedená z roku 2007 ve výši 170,78 tis. Kč byla použita na rozvoj jazykových kompetencí pedagogických pracovníků okresu Šumperk v rámci dalšího vzdělávání a také na vybavení dvou tříd nábytkem. Tím byla tato dotace vyčerpána a tento projekt byl ukončen. Dotace na SIPVZ byla poskytnuta ve výši 19,30 tis. Kč a byla v plné výši vyčerpána na nákup výpočetní techniky. Od města

Šumperk byla v tomto roce poskytnuta dotace ve výši 20,00 tis. Kč, která byla vyčerpána na sportovní akce.⁶⁵

Graf č. 1- Přehled čerpání poskytnutých dotací v r. 2008

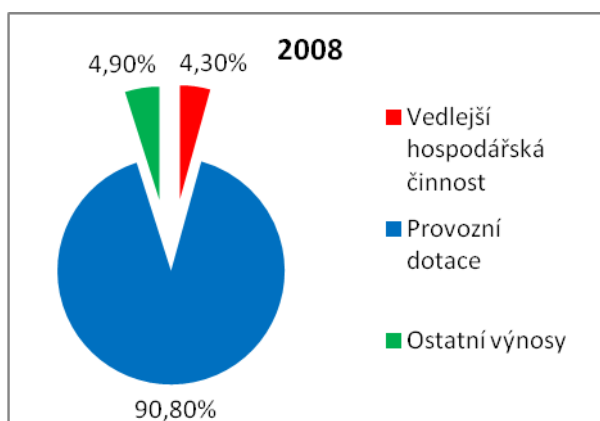

V roce 2008 činily celkové náklady příspěvkové organizace z hlavní činnosti 36 613,29 tis.Kč a celkové výnosy z hlavní činnosti 36 497,66 tis. Kč, zde je vidět, že organizace vykázala hospodářský výsledek z hlavní činnosti -115,63 tis. Kč. Tuto ztrátu vykryla ziskem z doplňkové činnosti, který činil 123,93 tis. Kč. Konečný výsledek hospodaření organizace činil 8,32 tis. Kč a byl rozdělen ve prospěch rezervního fondu ve výši 3,32 tis. Kč a fondu odměn ve výši 5,00 tis. Kč. Celkový obrat organizace z hlavní a doplňkové činnosti činil 38 140,49 tis. Kč z toho v doplňkové činnosti 1 647,66 tis. Kč a ostatní výnosy 1864,83 tis. Kč. Podíl doplňkové činnosti na hospodaření organizace byl v roce 2008 4,30 % a podíl výnosů z činnosti hlavní 4,90 %. Tuto skutečnost vystihuje graf č. 2.⁶⁶

⁶⁵ Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2008

⁶⁶ Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2008

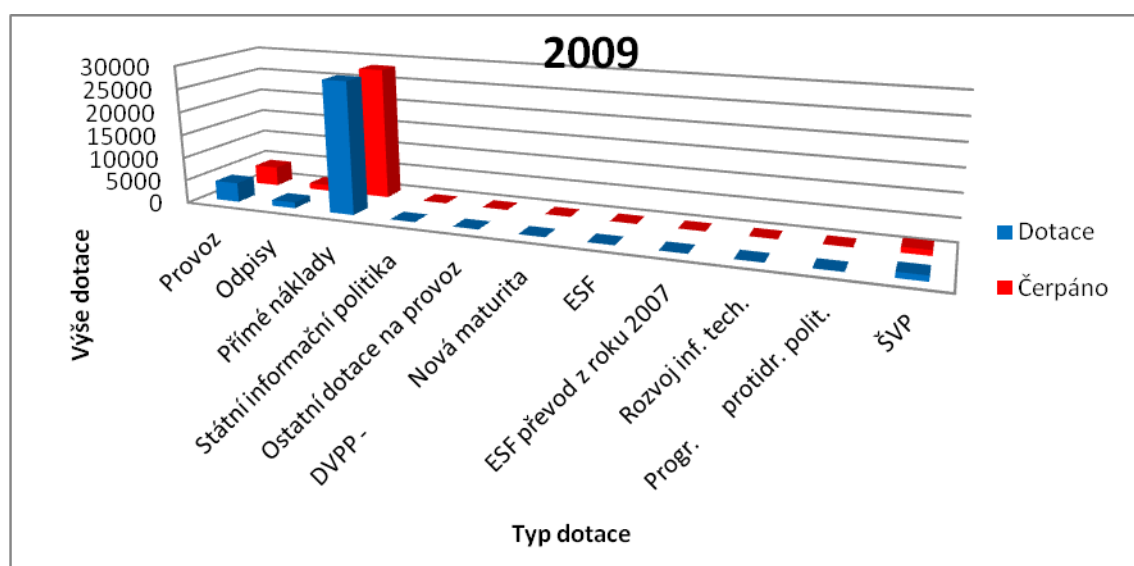
Graf č. 2 – Rok 2008

3.1.2 Rok 2009

V roce 2009 byla organizaci poskytnuta dotace na provoz vyšší o 180,00 tis. Kč. Tyto finance posloužily na pokrytí vyšších cen energií, které oproti roku 2008 stouply o 130,00 tis. Kč a na opravy školní budovy, která je poměrně stará a potřebuje velké částky na údržbu. Z tabulky č. 1 vidíme, že dotace na odpisy je v tomto roce nižší. Tato skutečnost nastala z důvodu doodepsání části hmotného majetku. Poskytnutá dotace na přímé náklady v tomto roce je o 294,60 tis. Kč vyšší než v předchozím roce. V tomto roce byla poskytnuta dotace na program prevence drog ve výši 50,00 tis. Kč. Dotace od Města Šumperk byla stejně jako v předchozím roce vyčerpána na sportovní akce.⁶⁷

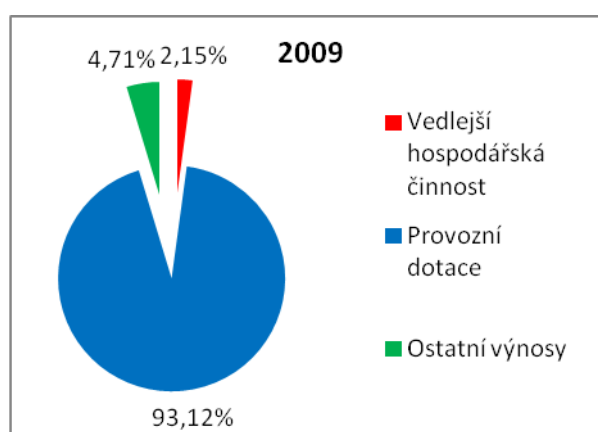
Graf č. 3- Přehled čerpání poskytnutých dotací v r. 2009

⁶⁷ Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2009

V roce 2009 činily celkové náklady příspěvkové organizace z hlavní činnosti 37 141,10 tis. Kč a celkové výnosy z hlavní činnosti 37 139,64 tis. Kč, zde je vidět, že organizace vykázala hospodářský výdledek z hlavní činnosti -1,46 tis. Kč. Tuto ztrátu vykryla ziskem z doplňkové činnosti, který činil 108,97 tis. Kč. Konečný výsledek hospodaření organizace činil 107,52 tis. Kč a byl rozdělen ve prospěch rezervního fondu ve výši 77,52 tis. Kč a fondu odměn ve výši 30,00 tis. Kč. Celkový obrat organizace z hlavní a doplňkové činnosti činil 37 691,40 tis. Kč z toho v doplňkové činnosti 809,57 tis. Kč a ostatní výnosy 1774,40 tis. Kč. Podíl doplňkové činnosti na hospodaření organizace byl v roce 2009 2,15 % a podíl výnosů z činnosti hlavní 4,71 %. Tuto skutečnost vystihuje graf č. 4.⁶⁸

Graf č. 4 – Rok 2009

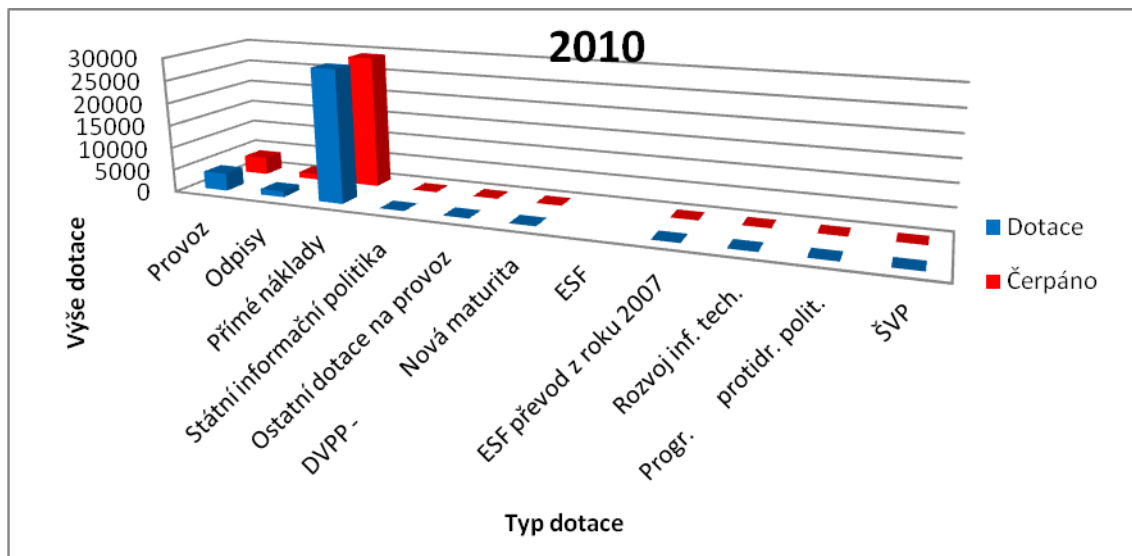
3.1.3 Rok 2010

Oproti roku 2009 byly poskytnuty v roce 2010 nižší dotace o 275,00 tis. Kč na provoz, došlo k ovlivnění celého hospodaření organizace. V průběhu roku organizace vynakládala finanční prostředky jen na nejnnutnější výdaje. Tímto krokem se organizaci podařilo udržet hospodaření školy vyrovnané. Došlo k mírnému snížení nákladů na energie, opravy se prováděly jen v nejnnutnější míře se zapojením investičního fondu. Poskytnutá dotace na přímé náklady byla vyšší oproti roku 2009 o 873,00 tis. Kč. V roce 2010 byla nově poskytnuta dotace na nové maturity ve výši 31,00 tis. Kč. Celkově došlo oproti roku 2009 ke snížení dotací o částku 571,00 tis. Kč, což se negativně projevilo jak v zajišťování provozu školy, tak i ve vybavování školy učebními pomůckami. Oproti minulým rokům byly od města Šumperk poskytnuty

⁶⁸ Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2009

dvě dotace, a to 10,00 tis. Kč na rozvoj středoškolského sportu a 30,00 tis. Kč na uspořádání republikového finále poháru AŠSK v silovém čtyřboji.⁶⁹

Graf č. 5- Přehled čerpání poskytnutých dotací v r. 2010

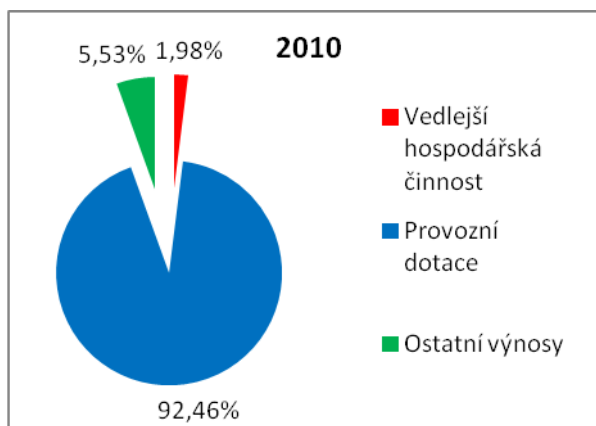

V roce 2010 činily celkové náklady příspěvkové organizace z hlavní činnosti 36 591,00 tis. Kč a celkové výnosy z hlavní činnosti 36 621,00 tis. Kč, zde je vidět, že organizace vykázala hospodářský výdledek z hlavní činnosti 30,00 tis. Kč. Z doplňkové činnosti organizace vykázala zisk 6,00 tis. Kč. Konečný výsledek hospodaření organizace činil 36,00 tis. Kč a byl rozdělen ve prospěch rezervního fondu ve výši 31,00 tis. Kč a fondu odměn ve výši 5,00 tis. Kč. Celkový obrat organizace z hlavní a doplňkové činnosti činil 37 362,00 tis. Kč z toho v doplňkové činnosti 741,00 tis. Kč a ostatní výnosy 2075,00 tis. Kč. Podíl doplňkové činnosti na hospodaření organizace byl v roce 2010 1,98 % a podíl výnosů z činnosti hlavní 5,53 %. Tuto skutečnost vystihuje graf č. 6.⁷⁰

⁶⁹ Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2010

⁷⁰ Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2010

Graf č. 6 – Rok 2010

3.2 Financování dlouhodobého majetku a investic

Každá organizace je založena s určitým záměrem, v našem případě příspěvkové organizace je tímto záměrem výchovně vzdělávací činnost. Každá příspěvková organizace má nějaký majetek. Avšak to, že majetek existuje a je účtován na příslušných účtech, neznamená, že organizace tento majetek vlastní. Příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem jsou v oblasti majetku řízeny zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Majetek organizace můžeme rozdělit podle formy a funkce v hospodářské činnosti na dlouhodobý a oběžný majetek. Dlouhodobý majetek rozdělujeme na dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek. Kritériem zařazení majetku do dlouhodobého majetku je splnění doby použitelnosti delší než jeden rok a ceny, která je určena prováděcí vyhláškou zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Pro příspěvkové organizace je to vyhláška č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dlouhodobý nehmotný majetek v obecné rovině obsahuje zejména nehmotné výsledky výzkumu a vývoje, software, databáze a ocenitelná práva s dobou použitelností delší jednoho roku a cena jeho pořízení převyšuje částku 60 tis. Kč. Dlouhodobý hmotný majetek v obecné rovině představuje samostatné movité věci a soubory movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením s dobou použitelnosti delší jednoho roku a cena pořízení jedné položky převyšuje částku 40 tis. Kč. Dlouhodobým majetkem je rovněž technické zhodnocení tohoto majetku. Mezi dlouhodobý majetek patří i finanční majetek. Opotřebení dlouhodobého majetku vyjadřujeme odpisy. Mezi hmotný dlouhodobý majetek patří pozemky, stavby, jejichž další členění je dáno vyhláškou, dále jsou samostatné movité věci a soubory splňující

kritéria pro zařazení do dlouhodobého hmotného majetku, pěstitelské celky trvalých porostů. Mezi dlouhodobý majetek patří majetek, jehož cena pořízení nepřevyšuje 40 tis. Kč, avšak splňuje kritérium použitelnosti delší jednoho roku. Mezi dlouhodobý patří dlouhodobý finanční majetek.

Vymezení majetku je pro příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem dáno Vyhláškou č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Každá organizace musí mít zpracovanou směrnici, která řeší vymezení, pořizování a vyřazování dlouhodobého majetku. V návaznosti na tuto směrnici organizace zpracovává odpisový plán. Příspěvkové organizace zřízené územně samosprávným celkem dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, § 28, které hospodaří s majetkem územně samosprávného celku, o něm účtují a odpisují v souladu s účetními metodami a sestavují odpisový plán. To znamená, že příspěvková organizace tento majetek eviduje na majetkových účtech, účtuje o něm a účetně jej odepisuje. Odpisový plán musí být schválen zřizovatelem. Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech jsou tyto účetní odpisy příspěvkové organizace zdrojem investičního fondu.

3.2.1 Omezení pořízení DHM

Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8 má majetková práva vymezena zřizovací listinou. Organizace hospodaří s majetkem, který je ve vlastnictví zřizovatele a není oprávněna svěřený majetek prodat, směnit, darovat, zatížit zástavním právem ani věcnými břemeny, předat k hospodaření jiné příspěvkové organizaci zřízené Olomouckým krajem, vložit jej do majetku právnických osob nebo jej jinak použít k účasti na podnikání třetích osob. Příspěvková organizace může pro zřizovatele pořizovat nemovitosti pouze po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Příspěvková organizace je oprávněna pořizovat dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, s výjimkou nemovitostí, v ceně do 200,00 tis. Kč bez souhlasu zřizovatele. V případě, že cena dlouhodobého majetku je vyšší než 200,00 tis. Kč, může příspěvková organizace pořídit tento majetek pouze se souhlasem zřizovatele. Organizace může přijmout peněžitý dar do výše 200,00 tis. Kč bez souhlasu zřizovatele, peněžité dary nad 200,00 tis. Kč pouze se souhlasem zřizovatele.

Příspěvková organizace může přebytečný nebo neupotřebitelný hmotný majetek, s výjimkou nemovitostí, v pořizovací ceně do 200,00 tis. Kč prodat bez souhlasu zřizovatele, nad tuto finanční hranici opět pouze se souhlasem. Výnosy

z prodeje svěřeného dlouhodobého hmotného majetku jsou příjmem příspěvkové organizace a čistý výnos je zdrojem investičního fondu organizace. Stavební investiční činnost může příspěvková organizace provádět pouze po předchozím písemném souhlasu svého zřizovatele. Organizace může provádět bez souhlasu zřizovatele opravy a údržbu svěřeného majetku, pokud výše nákladů na ně není vyšší než 200,00 tis. Kč v jednotlivém případě.⁷¹ Z ustanovení zřizovací listiny vyplývá omezení pro organizaci v hospodaření se svěřeným majetkem a to částkou 200,00 tis. Kč. Organizace zpracovává odpisový plán účetních odpisů na příslušný rok. Zřizovatel předepisuje organizaci roční odpisové sazby v procentech pro odpisové skupiny. Zařazování do odpisových skupin je v souladu se zákonem č. 586/1992 S., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Odpisový plán účetních odpisů schvaluje rada kraje. Pro organizaci je tento odpisový plán závazným ukazatelem organizace.

3.2.2 *Financování dlouhodobého majetku a investic*

K financování dlouhodobého majetku a investic slouží příspěvkové organizaci investiční fond. Zdroje investičního fondu byly uvedeny v teoretické části. U školy Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8 je investiční fond tvořen účetními odpisy dlouhodobého majetku. Organizace každoročně ve 4. čtvrtletí roku zpracovává odpisový plán účetních odpisů na následující rok a to pouze v rámci hlavní činnosti. Na základě schváleného odpisového plánu je organizaci poskytován příspěvek na provoz – odpisy z rozpočtu kraje. Příspěvek je organizaci poskytován zpravidla 4 x ročně, a to do výše schváleného objemu na daný rok. Organizace může požádat o úpravu platebního rozpisu (např. nedostatek volných zdrojů na financování investiční akce). K financování investic může organizace získat od zřizovatele z rozpočtu kraje investiční příspěvek, který je převáděn do investičního fondu. Tento příspěvek podléhá finančnímu vypořádání. U větších investičních akcí probíhá financování prostřednictvím zřizovatele. Organizace po ukončení akce obdrží tzv. protokol o svěření majetku do hospodaření a písemný aktivační protokol. Na základě aktivačního protokolu, kde je vyspecifikován pořízený hmotný majetek, je majetek řádně zaúčtován a evidován. Organizace je povinna předkládat svému zřizovateli každoročně plán předpokládaného čerpání investičního fondu seřazený podle priorit, který předkládá věcně příslušnému odboru k návrhu rozpočtu na investice a opravy. Plán se zpracovává

⁷¹ Srov. Olomoucký kraj, *Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje*, [online], [cit. 2012-01-02], < <http://spext.kr-olomoucky.cz/organizace/Lists/Pspvkov%20organizace/DispForm.aspx?ID=256>>.

ve členění na čerpání investičního fondu na zpracování projektové dokumentace plánovaných investičních akcí, čerpání investičního fondu na opravy majetku, čerpání investičního fondu na investiční akce jako jsou stavby a rekonstrukce.

Organizace vytváří zdrojově účetními odpisy investiční fond. Majetek organizace eviduje na svých majetkových účtech, účtuje o majetku a účetně majetek odepisuje. Zřizovatel sleduje majetek pouze v operativní evidenci. Investiční fond je fondem finančním, měl by být finančně kryt. Zřizovatel poskytuje na základě schváleného odpisového plánu organizaci příspěvek na provoz. Tento příspěvek je organizaci poskytován formou příspěvku na provoz v plné výši, a to v rámci celkového rozpočtu organizace. Příspěvek kryje účetní odpisy hlavní činnosti.

Ve 4. čtvrtletí vyžaduje zřizovatel revizi potřeby výše příspěvku na provoz – odpisy. Organizace tedy provede kontrolu odpisových plánů, a v případě změny hodnoty dlouhodobého majetku, tzn. úbytek nebo navýšení dlouhodobého majetku, požádá o úpravu příspěvku na provoz. Tato změna podléhá schvalování zřizovatelem.

Zřizovatel v souladu s ustanovením zákona o rozpočtových pravidlech může organizaci nařídit odvod z investičního fondu do rozpočtu zřizovatele. Zřizovatel v případě, že investiční prostředky organizace na investičním fondu převyšují investiční potřeby organizace, může nařídit odvod těchto financí do svého rozpočtu.

3.2.3 Tvorba investičního fondu a jeho čerpání za rok 2008

Počáteční stav investičního fondu k 1. 1. 2008 byl 344,794 tis. Kč. V tomto roce byl investiční fond tvořen pouze účetními odpisy dlouhodobého majetku. Odpisy dlouhodobého majetku z hlavní činnosti byly 1 423,375 tis. Kč a odpisy dlouhodobého majetku z doplňkové činnosti byly vyčísleny na 51,981 tis. Kč. Investiční fond byl v roce 2008 celkově navýšen o 1 423,375 tis. Kč a jeho konečný stav k 31. 12. 2008 činil 1 768,169 tis. Kč. Investiční fond byl finančně kryt. Výše zmíněné informace postihuje tabulka č. 2.

Tab. č. 2 - Tvorba investičního fondu 2008 (v Kč)

Tvorba investičního fondu 2008	
Počáteční stav k 1. 1. 2008	344 794,59
Tvorba :	
Odpisy DM	1 423 375,00
a) z hlavní činnosti	1 371 394,00
b) z doplňkové činnosti	51 981,00
Tvorba celkem	1 423 375,00
Celkem PS + tvorba	1 768 169,59

Investiční fond byl v roce 2008 použit na stanovený odvod zřizovateli, rekonstrukci počítačové sítě (investice), dále byl použit finance na zpracování projektové dokumentace na rekonstrukci pláště budovy, na opravu podlah a na údržbu vymalování. Organizace použila zdroje investičního fondu na vlastní potřeby ve výši 621,490 tis. Kč. Konkrétní výši finančních prostředků čerpaných v roce 2008 uvádí tabulka č. 3.

Tab. č. 3 - Čerpání fondu v roce 2008 (v Kč)

Čerpání fondu v roce 2008	
Odvod zřizovateli	740 000,00
Rekonstrukce a modernizace	95 761,00
Pořízení DM	421 141,00
Opravy a údržba	104 588,00
Čerpání celkem	1 361 490,00
Zůstatek k 31. 12. 2008	406 679,59

3.2.4 Tvorba investičního fondu a jeho čerpání za rok 2009

Počáteční stav investičního fondu k 1. 1. 2009 byl 406,679 tis. Kč, v tomto roce byl investiční fond tvořen pouze účetními odpisy dlouhodobého majetku. Výši odpisů dlouhodobého majetku z hlavní činnosti a odpisy dlouhodobého majetku z doplňkové činnosti uvádí tabulka č. 4.

Tab. č. 4 - Tvorba investičního fondu 2009 (v Kč)

Tvorba investičního fondu 2009	
Počáteční stav k 1. 1. 2009	406 679,59
Tvorba :	
Odpisy DM	1 355 957,00
a) z hlavní činnosti	1 293 390,00
b) z doplňkové činnosti	62 567,00
Tvorba celkem	1 355 957,00
Celkem PS + tvorba	1 762 636,59

Z investičního fondu se v roce 2009 uhradil stanovený odvod zřizovateli, nákup plynového kotle, klempířské práce na budově školy a oprava podlah. Organizace použila zdroje investičního fondu na vlastní potřeby ve výši 287,247 tis. Kč. Konkrétní výši finančních prostředků čerpaných v roce 2009 uvádí tabulka č. 5.

Tab. č. 5 – Čerpání fondu v roce 2009 (v Kč)

Čerpání fondu v roce 2009	
Odvod zřizovateli	1 087 890,00
Rekonstrukce a modernizace	0,00
Pořízení DM	142 800,00
Mimořádný odvod zřizovateli	90 000,00
Opravy a údržba	144 447,00
Čerpání celkem	1 465 137,00
Zůstatek k 31. 12. 2009	297 499,59

3.2.5 Tvorba investičního fondu a jeho čerpání za rok 2010

Počáteční stav investičního fondu k 1.1.2010 byl 297,499 tis. Kč, v tomto roce byl investiční fond tvořen účetními odpisy dlouhodobého majetku. Výši odpisů dlouhodobého majetku z hlavní činnosti a odpisy dlouhodobého majetku z doplňkové činnosti uvádí tabulka č. 6.

Tab. č. 6 – Tvorba investičního fondu 2010 (v Kč)

Tvorba investičního fondu 2010	
Počáteční stav k 1. 1. 2010	297 499,59
Tvorba :	
Odpisy DM	1 354 474,00
a) z hlavní činnosti	1 291 907,00
b) z doplňkové činnosti	62 567,00
Tvorba celkem	1 354 474,00
Celkem PS + tvorba	1 651 973,59

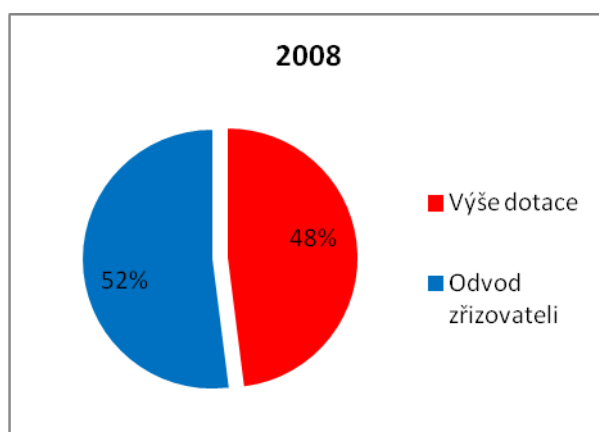
Z investičního fondu se v roce 2010 uhradil stanovený odvod zřizovateli, nákup plynového kotle, oprava zdiva, krytina a podlah školní budovy. Organizace použila zdroje investičního fondu na vlastní potřeby ve výši 392,308 tis. Konkrétní výši finančních prostředků čerpaných v roce 2010 uvádí tabulka č. 7.

Tab. č. 7 – Čerpání fondu v roce 2010 (v Kč)

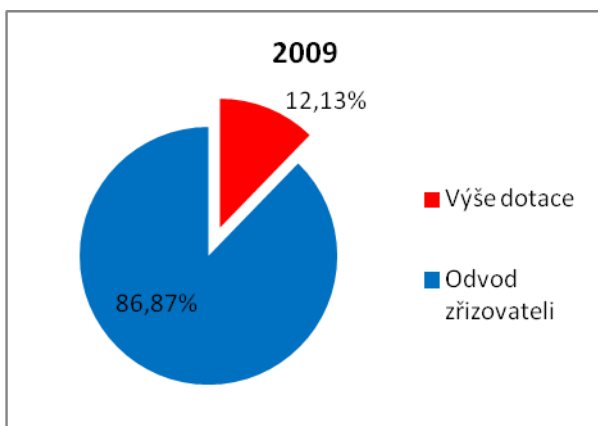
Čerpání fondu v roce 2010	
Odvod zřizovateli	969 000,00
Rekonstrukce a modernizace	0,00
Pořízení DM	149 298,00
Opravy a údržba	243 010,00
Čerpání celkem	1 361 308,00
Zůstatek k 31. 12. 2010	290 665,59

Z analýzy tvorby investičního fondu za roky 2008, 2009 a 2010 vyplývá, že fond byl tvořen účetními odpisy dlouhodobého majetku. Investiční fond nebyl naplněn žádnou investiční dotací od zřizovatele, ani darem či příspěvkem od jiného subjektu. Vzhledem k uloženým odvodům fondu do rozpočtu zřizovatele a výši tvorby fondu z účetních odpisů jsou zůstatky, konečné stavy fondu ke konci účetního období každoročně nízké. Graficky znázorněný vztah mezi dotací na odpisy a stanoveným odvodem zřizovateli vystihují grafy č. 7,8 a 9.

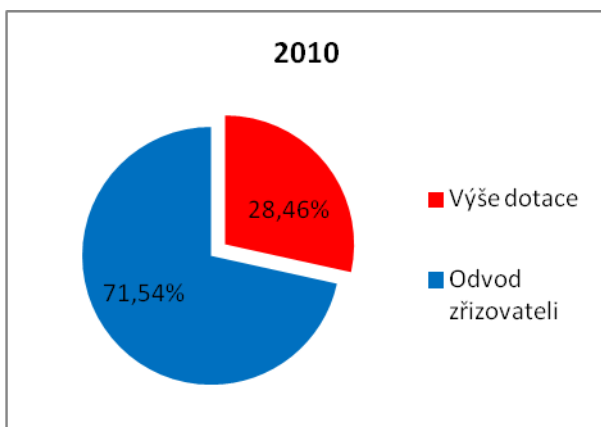
Graf č. 7 – Dotace / odvod rok 2008

Graf č. 8 – Dotace / odvod rok 2009

Graf č. 9 – Dotace / odvod rok 2010

V letech 2008, 2009 a 2010 byl investiční fond tvořen pouze účetními odpisy dlouhodobého majetku z hlavní a doplňkové činnosti. Výši stanoveného odvodu z dotace na odpisy postihují grafy č. 7, 8 a 9. V roce 2008 byl odvod zřizovateli 52 % z celkové dotace na odpisy, v roce 2009 byl tento odvod už 86,87 % a v roce 2010 procento opět kleslo na 71,64 %. Příspěvek na provoz – odpisy dostává organizace pouze ve výši odpisů na hlavní činnost. Po dobu analyzovaných let je výše účetních odpisů srovnatelná. Mezi roky 2008 a 2009 došlo ke snížení účetních odpisů o 68 tis. Kč, mezi roky 2009 a 2010 došlo ke snížení účetních odpisů o 1 tis. Kč. Odvody do rozpočtu zřizovatele jejich výše, která překračuje značně 50 %, omezuje příspěvkovou organizaci v možnostech pořizování dlouhodobého majetku, rekonstrukcích, modernizacích, opravách a údržbách dlouhodobého majetku. S ohledem ke stáří školní budovy a k zastaralému vybavení učeben, bude do budoucna zapotřebí investiční dotace z rozpočtu zřizovatele k pokrytí nákladů spojených se stavebními úpravami a opravami budovy a modernizací učeben. Zůstatek investičního fondu

k 31. 12. 2010 byl 290,665 tis. Kč. V současné době stačí finanční prostředky pouze na nejnnutnější požadavky spojené s nejnnutnějšími opravami dlouhodobého majetku a údržbou. Pořizování nového majetku je minimální. V roce 2008 byla pořízená počítačová síť v učebnách, v roce 2009 byl zakoupen nový plynový kotel a v roce 2010 byl zakoupen další plynový kotel. Z rozboru pořizovaného dlouhodobého majetku vyplývá skutečnost, že organizace používá zůstatek investičního fondu po odvodech na řešení havarijního stavu plynové kotelny a opravy nemovitého majetku (oprava zdiva, podlah, střešní krytiny).

3.3 Projekt financovaný ESF

Z tabulky č. 1, ve které jsou uvedeny dotace poskytnuté příspěvkové organizaci ve sledovaném období od roku 2008 do roku 2009, vidíme, že s ESF byla dotace poskytnuta pouze v roce 2008 ve výši 775,456 tis. Kč a část ve výši 170,775 tis. Kč převedena z roku 2007. V roce 2006 příspěvková organizace v rámci doplňkové činnosti zahájila projekt financovaný ESF „Rozvoj jazykových kompetencí pedagogických pracovníků okresu Šumperk v rámci dalšího vzdělávání“. Projekt trval od roku 2006 a byl ukončen v roce 2008. Dotace byla přiznána v celkové výši 2.530,28 tis. Kč a zcela vyčerpána. Dotace byla čerpána v souladu se schváleným rozpočtem.⁷²

⁷² Srov. Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo nám. 8 za rok 2008

ZÁVĚR

Ve své práci jsem se zabýval příspěvkovými organizacemi v obecné rovině. Rozebral jsem vše od jejich vzniku, hospodaření, tvorbu fondů a financování. Problematika příspěvkových organizací je velice rozsáhlá, proto jsem se v další části práce zaměřil na financování příspěvkových organizací zřizovaných územně samostatným celkem na příkladu Gymnázia, Šumperk, Masarykovo náměstí 8.

Ve třetí kapitole této práce jsem provedl analýzu zdrojů financování organizace. Gymnázium je z převážné části financováno ze státního rozpočtu prostřednictvím svého zřizovatele Olomouckým krajem a to příspěvkem na provoz – mzdové náklady, které představují příspěvek na krytí mzdových nákladů. Z rozpočtu zřizovatele dostává organizace příspěvek na provoz, který je určený na krytí provozních nákladů energie, spotřeba materiálu, běžné opravy, úhrady za služby, pojištění majetku a další běžné výdaje. Dalším příspěvkem z rozpočtu zřizovatele je příspěvek na provoz – odpisy, kterým jsou kryty účetní odpisy, které jsou zdrojem investičního fondu. Příspěvky jsou poskytovány ve výši rozpočtu na hlavní činnost organizace. Vlastní výnosy z hlavní činnosti představují tržby stravovny za obědy zaměstnancům a vlastním žákům. Porovnáním příspěvku na provoz od zřizovatele a dosažených výnosů za stravování, je výnos z vlastní činnosti stravování po sledované období tří let vyrovnaný. Zřizovatel přispívá na provoz každoročně cca 4 000 tis. Kč a výnosy stravovny činí v průměru 1 551 tis. Kč. Tyto výnosy představují vlastní podíl v rozpočtu na provoz organizace 28 %. Z doplňkové činnosti jsou hrazeny veškeré náklady související s touto činností. Nejvýznamnější doplňkovou činností organizace je pronajímání multifunkční tělocvičny, kde bylo dosaženo v letech 2008 až 2010 v průměru výnosu 648 tis. Kč. Z této činnosti byl dosažen zisk 93,96 tis. Kč v roce 2008, 55,54 tis. Kč v roce 2009. V roce 2010 byla z této činnosti ztráta, důvodem byly náklady, které souvisely s nutnými opravami po skončení záručních lhůt na stavebních částech objektu tělocvičny a úklid sněhu ze střechy objektu. Podíl vlastní a doplňkové činnosti na celkovém financování organizace se pohybuje do 10 % celkového obrátu organizace. Zisk z doplňkové činnosti v letech 2008 a 2009 použila organizace krytí ztráty z činnosti hlavní.

V další části práce jsem řešil problematiku financování dlouhodobého majetku a investic. Zanalyzoval jsem tvorbu a čerpání investičního fondu, ze kterého organizace čerpá finance na pořizování dlouhodobého majetku a investic. Příspěvek na provoz –

odpisy dostává organizace pouze ve výši odpisů na hlavní činnost. Po dobu analyzovaných let je výše účetních odpisů srovnatelná. Mezi roky 2008 a 2009 došlo ke snížení účetních odpisů o 68 tis. Kč, mezi roky 2009 a 2010 došlo ke snížení účetních odpisů o 1 tis. Kč. Odvody do rozpočtu zřizovatele jejich výše, která překračuje značně 50 %, omezuje příspěvkovou organizaci v možnostech pořizování dlouhodobého majetku, rekonstrukcích, modernizacích, opravách a údržbách dlouhodobého majetku

Zjistil jsem, že investiční fond byl za poslední tři roky tvořen pouze účetními odpisy dlouhodobého majetku. V roce 2009 odvod investičního fondu do rozpočtu zřizovatele se prudce zvýšil a v témže roce byly organizaci poskytnuty dotace o 571,00 tis. Kč nižší než v roce předchozím. Tyto skutečnosti ovlivnily velice negativně hospodaření organizace.

Příspěvková organizace vzhledem k dosahované výši ročních účetních odpisů by měla dostatek volných finančních prostředků na financování dlouhodobého majetku a investic. Ze strany zřizovatele je však omezena. Zřizovatel organizace využívá práva v souladu § 31 zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a stanovuje organizaci odvody investičního fondu do svého rozpočtu. Ze zůstatku investičního fondu je organizace schopna zajistit opravu a údržbu nemovitostí a ostatního dlouhodobého majetku. Nový dlouhodobý majetek pořizuje omezeně.

Příspěvková organizace je, co se týče svěřeného majetku omezena hranicí 200 tis. Kč na jednotlivý účetní úkon, operaci. A to v oblasti pořizování majetku, nabývání darů, převedení majetku za úplaty, likvidace neupotřebitelného majetku a předání majetku jiné příspěvkové organizaci zřízené Olomouckým krajem. Dále se příspěvkové organizace zřízené Olomouckým krajem musí řídit zásadami pro řízení příspěvkových organizací zřízených Olomouckým krajem. Závěrem lze konstatovat, příspěvková organizace zřízená územně samosprávným celkem je ve svém financování provozu, pořizování majetku omezena příspěvkem, který musí vyčerpat účelně, hospodárně. Hospodářský výsledek z hlavní činnosti musí být vyrovnaný.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Zbyněk Šupa
Název školy:	Moravská vysoká škola Olomouc
Název práce v českém jazyce:	Vybrané problémy financování příspěvkové organizace na příkladu střední školy.
Název práce v anglickém jazyce:	Selected problems of Funding the Contributory Organization on the Example of High School.
Vedoucího bakalářské práce:	Ing. Radmila Herzánová, Ph.D.
Počet stran:	46
Počet příloh:	0
Rok obhajoby:	2012
Klíčová slova v českém jazyce:	nezisková organizace, příspěvková organizace, financování, střední škola
Klíčová slova v anglickém jazyce:	non-profit organization, contributory organization, funding, high school

Charakteristika obsahu v českém jazyce:

V teoretické části se práce zabývá financováním příspěvkových organizací v obecné rovině a financováním příspěvkových organizací v oblasti školství. Praktická část je zaměřena na financování příspěvkové organizace Gymnázium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8, konkrétně na financování dlouhodobého majetku a investic. V praktické části jsou porovnány zdroje financování organizace za roky 2008 – 2010 a podrobně rozebrán investiční fond organizace. Cílem mé bakalářské práce je zhodnocení situace ve výše zmíněné příspěvkové organizaci a vyhodnocení, zda poskytnuté prostředky na financování dlouhodobého majetku a investic jsou dostačující.

Charakteristika obsahu v anglickém jazyce:

In the theoretical part of this work deals with the financing of governmental organizations in general and subsidized financing organizations in the field of education. The practical part focuses on the financing of contributory organization Gymnasium, Šumperk, Masarykovo náměstí 8, namely the financing of fixed assets and investments. The practical part of the compares sources of funding organization for the 2008 - 2010 and examined in detail the investment fund of the organization.

The aim of this paper is to assess the situation in the aforementioned organization and contribution of evaluating whether the funds provided to finance fixed assets and investments are sufficient.

LITERATURA A PRAMENY

Knihy:

- FRANCOVÁ, Eva. *Financování školství a školy*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. 45 s. ISBN 80-244-0801-5.
- HAMERNÍKOVÁ, Bojka, MAAYTOVÁ, Alena, aj. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
- KATZOVÁ, Pavla. *Školský zákon. Komentář*. 1. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 800 s. ISBN 978-80-7357-421-3.
- MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2007. 210 s. ISBN 978-80-87029-13-8.
- OCHRANA, František, aj. *Veřejný sektor a veřejné finance*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
- PUCHYNGER, Zdeněk. *Financování školy. Vybrané kapitoly pro regionální školy*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010. 72 s. ISBN 978-80-244-2591-7.
- REKTOŘÍK, Jaroslav, aj. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. 309 s. ISBN 978-80-86929-29-3.
- SVOBODA, Ivo, MARINČÁK, Miroslav. *Správní řízení a finance v životě školy*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007. 69 s. ISBN 978-80-244-1827-8.
- SYROVÁTKA, Pavel. *Financování školství. Rozpis rozpočtu školy-příprava a průběh*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2001. 10 s. ISBN 80-7082-785-8.
- HOŠÁKOVÁ, Andrea, MUSILOVÁ, Lydie. *Praktická aplikace přímých daní*. 1. vyd. Praha: EconomiCon, 2012, 186 s. ISBN 978-80-905065-1-0.
- MADEROVÁ-VOLTNEROVÁ, Karla, TĚGL, Petr. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací územně samosprávného celku*. 1. vyd. Praha: ANAG, 2009. 151 s. ISBN 978-80-7263-546-7.
- STUHLÍKOVÁ, Helena, KOMRSKOVÁ, Sofia. *Zdaňování neziskových organizací*. 8. vyd. Praha: ANAG, 2011. 248 s. ISBN 978-80-7623-510-7.

Legislativa:

Zák. č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Zák. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zák. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 492/2005 Sb., o krajských normativních.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., provádějící ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky

Elektronické zdroje:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Ekonomika školství*. [online], [cit. 2012-01-02]. Dostupné z : <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi>>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, *Principy normativního rozpisu rozpočtu a normativní rozpis rozpočtu přímých výdajů RgŠ územních samosprávných celků na rok 2010 v úrovni MŠMT – KÚ*. [online], [cit. 2012-01-02]. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt>>.

Olomoucký kraj, *Zřizovací listina příspěvkové organizace Olomouckého kraje*, [online], [cit. 2012-01-02], <<http://spext.kr-olomoucky.cz/organizace/Lists/Pspvkov%20organizace/DispForm.aspx?ID=256>>.

Ostatní zdroje:

MARINČÁK, Miroslav. *Finanční management školy*. 2007

Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo náměstí 8 za rok 2008

Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo náměstí 8 za rok 2009

Rozbor hospodaření Gymnázia, Šumperk, Masarykovo náměstí 8 za rok 2010

SEZNAM ZKRATEK

AŠSK	Asociace školních sportovních klubů
ČŠI	Česká školní inspekce
ČR	Česká republika
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropské sociální fondy
KÚ	Krajský úřad
KÚOK	Krajský úřad Olomouckého kraje
MP	Mzdové prostředky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	Neinvestiční výdaje
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OŠ KÚ	Odbory školských krajských úřadů
RgŠ	Regionální školství
SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělání
ŠVP	Školní vzdělávací program
ÚSC	Územně samosprávný celek
VÚOŠ	Výzkumný ústav odborného školství

SEZNAM OBRÁZKŮ

Graf č. 1- Přehled čerpání poskytnutých dotací v r. 2008.....	31
Graf č. 2 – Rok 2008.....	32
Graf č. 3- Přehled čerpání poskytnutých dotací v r. 2009.....	32
Graf č. 4 – Rok 2009.....	33
Graf č. 5- Přehled čerpání poskytnutých dotací v r. 2010.....	34
Graf č. 6 – Rok 2010.....	35
Graf č. 7 – Dotace / odvod rok 2008.....	41
Graf č. 8 – Dotace / odvod rok 2009.....	42
Graf č. 9 – Dotace / odvod rok 2010.....	42

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 - Poskytnuté dotace (v tis. Kč).....	30
Tab. č. 2 - Tvorba investičního fondu 2008 (v Kč).....	39
Tab. č. 3 - Čerpání fondu v roce 2008 (v Kč).....	39
Tab. č. 4 - Tvorba investičního fondu 2009 (v Kč).....	40
Tab. č. 5 – Čerpání fondu v roce 2009 (v Kč).....	40
Tab. č. 6 – Tvorba investičního fondu 2010 (v Kč).....	40
Tab. č. 7 – Čerpání fondu v roce 2010 (v Kč).....	41